

Постачання газу постачальником «останньої надії» в період після 31.03.2023: захищені споживачі не залишаться без постачання

У статті [«Закупівля природного газу на квітень — грудень 2023 року: сім порад для вдалого проведення закупівлі та зразки документів»](#) ми з'ясували, як може діяти бюджетна установа для того, щоб отримувати природний газ за пільговою ціною від ТОВ «Газопостачальна компанія “Нафтогаз Трейдинг”». Але, що буде, якщо замовник вчасно не укладе договір? Пояснюємо в цій статті.

Відповідно до [розпорядження Кабміну від 22.07.2020 № 917-р](#) строком на 3 роки, а саме до 22.07.2023, постачальником «останньої надії» є Акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України”» (далі — ПОН).

Відповідно до пункту 3 розділу VI Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 із змінами (далі — Правила постачання природного газу), **постачальник «останньої надії» здійснює постачання природного газу споживачу** (за умови відсутності відключення або ініціювання діючим постачальником відключення його об'єкта) та оператору газорозподільної системи (за умови відсутності заборгованості перед постачальником «останньої надії») **у таких випадках:**

банкрутство, ліквідація попереднього постачальника природного газу;

зупинення або анулювання ліцензії на постачання природного газу попереднього постачальника;

відсутність підтвердженої номінації та реномінації постачальника споживача, постачальника, який здійснює постачання газу оператору газорозподільної системи для покриття об'ємів (обсягів) фактичних втрат та виробничо-технологічних витрат природного газу в газорозподільній системі, або оператора газорозподільної системи, який здійснює закупівлю природного газу для покриття об'ємів (обсягів) фактичних втрат та виробничо-технологічних витрат природного газу в газорозподільній системі на підставі договору (договорів) купівлі-продажу природного газу в оптового продавця, для газової доби D до 02:00 UTC (04:00 за київським часом) години для зимового періоду в газову добу (D-1) та 01:00 UTC (04:00 за київським часом) години для літнього періоду в газову добу (D-1) на точку виходу до газорозподільної системи, крім випадків ініціювання постачальником

«останньої надії» відключення по об'єкту такого споживача (положення цього абзацу застосовується при постачанні природного газу побутовому споживачу, споживачу, що здійснює виробництво теплової енергії, та оператору газорозподільної системи);

відсутність побутового споживача або споживача, що здійснює виробництво теплової енергії (точки комерційного обліку споживача), у Реєстрі споживачів будь-якого постачальника на інформаційній платформі Оператора ГТС (положення цього абзацу застосовується при постачанні природного газу побутовому споживачу та споживачу, що здійснює виробництво теплової енергії).

Водночас восени 2021 року постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2021 № 1102 постанову Кабінету Міністрів України [від 09.12.2020 № 1236](#) «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (далі – Постанова № 1236), доповнено пунктами 41⁷ і 41⁸.

Зокрема, пунктом 41⁸ визначено:

акціонерному товариству «Магістральні газопроводи України», товариству з обмеженою відповідальністю «Оператор газотранспортної системи України», операторам газорозподільних систем:

забезпечити автоматичне включення оператором газотранспортної системи за участю операторів газорозподільних систем до портфеля постачальника «останньої надії» обсягів природного газу, спожитих з 1 жовтня 2021 р. бюджетними установами (в значенні Бюджетного кодексу України), закладами охорони здоров'я державної власності (казенні підприємства та / або державні установи тощо) та закладами охорони здоров'я комунальної власності (комунальні некомерційні підприємства та / або комунальні установи, та / або спільні комунальні підприємства тощо), постачання природного газу яким не здійснювалося жодним постачальником;

забезпечити безумовне відновлення газопостачання бюджетних установ (у значенні Бюджетного кодексу України), закладів охорони здоров'я державної власності (казенні підприємства та / або державні установи тощо) та закладів охорони здоров'я комунальної власності (комунальні некомерційні підприємства та / або комунальні установи, та / або спільні комунальні підприємства тощо);

забезпечити внесення операторами газорозподільних систем до інформаційної платформи оператора газотранспортної системи інформації щодо всіх **захищених споживачів**, приєднаних до газорозподільної системи, із зазначенням відповідної категорії, до якої належить такий споживач:

побутові споживачі;

бюджетні установи (у значенні Бюджетного кодексу України);

заклади охорони здоров'я державної власності (казенні підприємства та / або державні установи тощо) та заклади охорони здоров'я комунальної власності (комунальні некомерційні підприємства та / або комунальні установи, та / або спільні комунальні підприємства тощо);

виробники теплової енергії для потреб таких споживачів або підприємств, установ, організацій за умови, що виробництво теплової енергії для потреб таких споживачів або підприємств, установ, організацій здійснюється за допомогою об'єктів, не пристосованих до зміни палива;

Отже, бюджетні організації, установи та заклади, що визначені у пункті 41⁸ Постанови № 1236, включені до переліку захищених споживачів і, відповідно, автоматично потрапляють до реєстру споживачів ПОН у разі відсутності укладеного договору з постачальником. Коло захищених споживачів визначене Правилами про безпеку постачання природного газу, затвердженими наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02.11.2015 № 686.

Враховуючи, що на сьогодні зміни до пункту 41⁸ Постанови № 1236 не внесені, таке автоматичне включення до реєстру споживачів ПОН актуальне дотепер.

За інформацією від працівників ПОН, бюджетні установи та організації, визначені вище, автоматично будуть переведені до реєстру споживачів постачальника «останньої надії» на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи, якщо не буде укладено нового договору на постачання природного газу з 01.04.2023.

Як перевірити, чи потрапив споживач до ПОН?

Наявність у споживача підключення до ПОН можна перевірити на порталі RADNUK.COM.UA через інструмент [«Перевір наявність постачальника газу»](#).

Тож, якщо до 31.03.2023 замовник не укладе новий договір з постачальником природного газу, інформація щодо постачальника за цим посиланням зміниться, і вже з 01.04.2023 замовник може перевірити, чи переведений він до реєстру споживачів ПОН.

Яка ціна постачання газу в ПОН?

Пунктом 41⁷ Постанови № 1236 було встановлено на період з 01.10.2021 по 30.11.2021 граничну ціну на природний газ за договорами постачання з постачальником «останньої надії» на рівні 16,8 гривні за 1 куб. метр (з урахуванням податку на додану вартість).

Проте по завершенню цього періоду ціна на газ від ПОН змінилася.

Відповідно до пункту 24 Порядку проведення конкурсу з визначення постачальника «останньої надії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 № 809 із змінами, ціна природного газу для клієнтів постачальника «останньої надії» вираховується за спеціальною формулою.

З 01.12.2021 постачальник «останньої надії» зобов'язаний здійснювати постачання газу всім своїм споживачам, у тому числі споживачам з категорії «бюджетна установа», за ціною, розрахованою за формулою, зазначеною в пункті 24 Порядку проведення конкурсу з визначення постачальника «останньої надії», затвердженого постановою КМУ № 809 від 30.09.2015 зі змінами.

Відповідно до чинного законодавства та Типового договору ціна публікується на сайті постачальника «останньої надії» щоденно. За посиланням (<https://gas.ua/uk/business/news/postachalnik-ostannoji-nadiyi-pon-b>) ви можете переглянути актуальну ціну на газ від ПОН та архів цін, наприклад:

Дата	Ціна газу без урахування вартості послуги з транспортування природного газу для внутрішньої точки виходу з газотранспортної системи	Послуга з транспортування природного газу для внутрішньої точки виходу з газотранспортної системи	Податок на додану вартість 20%	Ціна природного газу для споживачів з ПДВ
20.03.2023	22,962046	0,124160	4,617241	27,703447
19.03.2023	23,049281	0,124160	4,634688	27,808129
18.03.2023	23,049281	0,124160	4,634688	27,808129
17.03.2023	24,963798	0,124160	5,017592	30,105550
16.03.2023	24,102640	0,124160	4,845360	29,072160

Відповідно до пункту 1 розділу VI Правил постачання природного газу постачальник «останньої надії» здійснює постачання природного газу споживачам на умовах договору постачання природного газу, який укладається з урахуванням вимог цього розділу та має відповідати Типовому договору постачання природного газу постачальником «останньої надії», затвердженому постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2501, який є публічним, а його умови — однаковими для всіх споживачів.

Звертаємо увагу:

Відповідно до розділу VI Правил договір про постачання між постачальником «останньої надії» і споживачем вважається укладеним з дня, визначеного на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи днем початку постачання природного газу споживачу в Реєстрі споживачів постачальника «останньої надії» відповідно до Кодексу газотранспортної системи.

Договір про постачання між постачальником «останньої надії» і споживачем

вважається укладеним з дня, визначеного на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи днем початку постачання природного газу споживачу в Реєстрі споживачів постачальника «останньої надії» відповідно до Кодексу газотранспортної системи.

Відповідно до пункту 2 розділу VI Правил постачання природного газу максимальна тривалість постачання природного газу постачальником «останньої надії» **не може перевищувати шістдесяті днів** та в будь-якому випадку не має тривати довше ніж до кінця календарного місяця, наступного за тим місяцем, у якому почалося фактичне постачання природного газу споживачеві постачальником «останньої надії».

Тож, враховуючи вищевикладене, з 01.04.2023 до моменту укладення нового договору на постачання природного газу замовникам, які внесені до переліку захищених споживачів, постачання газу забезпечить постачальник «останньої надії» на умовах, визначених Правилами постачання природного газу.

Нагадаємо, що в разі, коли роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання у випадку укладення договору про закупівлю з постачальником «останньої надії» або з постачальником універсальної послуги на постачання електричної енергії або природного газу, **придбання замовниками товарів, вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень**, може здійснюватися без застосування відкритих торгів та / або електронного каталогу для закупівлі товарів відповідно до абзацу 6 підпункту 5 пункту 13 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабміну від 12.10.2022 № 1178 (далі – Особливості).

Тож, у разі, якщо у Замовника річна потреба по коду ДК 09120000-6 — Газове паливо понад 100 тисяч гривень, при необхідності закупівлі газу в постачальника «останньої надії» замовник здійснює таку закупівлю без використання електронної системи закупівель відповідно до абзацу 6 підпункту 5 пункту 13 Особливостей (див. [шпаргалку уповноваженої особи щодо вартісних меж](#)).

Зауважимо, що, відповідно до Особливостей, у разі укладення договору про закупівлю відповідно до підпункту 5 пункту 13 замовник разом із звітом про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, **оприлюднює** в електронній системі закупівель **договір про закупівлю та всі додатки до нього**, а також **обґрунтування** застосування замовником підстави для здійснення закупівлі відповідно до цього пункту.

Загальні висновки та рекомендації

Бюджетні організації, установи та заклади, що визначені у пункті 41⁸ Постанови № 1236, включені до переліку захищених споживачів і, відповідно, автоматично потрапляють до реєстру споживачів ПОН у разі відсутності укладеного договору з постачальником. Такі бюджетні установи та організації автоматично будуть переведені до реєстру споживачів постачальника «останньої надії» на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи, якщо не буде укладено нового договору на постачання природного газу з 01.04.2023.

Наявність у споживача підключення до ПОН можна перевірити на порталі RADNUK.COM.UA через [інструмент «Перевір наявність постачальника газу»](#).

Відповідно до пункту 2 розділу VI Правил постачання природного газу максимальна тривалість постачання природного газу постачальником «останньої надії» **не може перевищувати шістдесяті днів** та в будь-якому випадку не має тривати довше ніж до кінця календарного місяця, наступного за тим місяцем, у якому почалося фактичне постачання природного газу споживачеві постачальником «останньої надії».

У разі річної потреби газу на суму вартістю понад 100 тис. гривень, за необхідності закупівлі газу в постачальника «останньої надії» замовник проводить таку закупівлю без використання електронної системи закупівель відповідно до абзацу б підпункту 5 пункту 13 Особливостей (див. у разі потреби [«Алгоритм здійснення закупівель за виключеннями, передбаченими пунктом 13 Особливостей, з 25.02.2023»](#)).

Якщо річна потреба газу до 100 тисяч гривень, то закупівля газу в постачальника «останньої надії» здійснюється замовником згідно з пунктом 11 Особливостей шляхом укладення договору без використання електронної системи закупівель.